

JATKUVAN OPPIMISEN SEURANTARYHMÄN KOKOUS

MUISTIO

Aika torstai 2.4.2020 klo 12:15–14:30
Paikka Skype-kokous
Osallistujat Ks. Liite

Käsiteltävät asiat

1. Kokouksen avaus

Jatkuvan oppimisen uudistuksen fasilitaattorina tästä eteenpäin toimiva Owl Group esittäytyi.

2. Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin.

3. Edellisen kokouksen muistio

Kommentteja voi antaa sähköpostilla vielä ensi viikon aikana Tiinalle ja Jukalle.

4. Ajankohtaiset asiat ja työn eteneminen

Puheenjohtaja Kirsi Heinivirta kertoi, että jatkuvan oppimisen uudistusta jatketaan poikkeustilanteesta huolimatta. Koronatilanne kiihdyttää työelämän muutosta ja jatkuvan oppimisen uudistuksen tarve on akuutimpi ja entistä merkittävämpi. Työelämässä ja koulutuksessa nopeasti tehty digiloikka tukee myös jatkuvan oppimisen edistämistä. Tilanne on myös konkretisoitunut edelleen etuuksiin liittyviä ongelmia, esimerkiksi opintojen etenemisessä joustot ovat hyvin erilaisia eri etuusmuodoilla. Koulutusta ja opetusta kuitenkin pyritään jatkamaan ja opetus- ja kulttuuriministeriö on julkaissut nettisivuillaan kysymyksiä ja vastauksia koulutuksen järjestämiseen liittyen poikkeustilanteesta: <https://minedu.fi/koronavirus-ja-varautuminen>.

Jatkuvan oppimisen erityisavustuksen haku on päättynyt. Yhteensä avustusta on haettu 125,36 miljoonaa euroa ja kaikkiaan 116 hakijaa jättivät yhteensä 220 hakemusta. Päätökset on tavoitteena tehdä huhtikuussa.

Jatkuva oppiminen on keskeinen teema uuden rakennerahastokauden ohjelman vuosille 2021-2027 valmistelussa. Uusi ohjelma on tarkoitus hyväksyä valtioneuvostossa syksyllä 2020. Ohjelma tulee voimaan 1.1.2021 ja ensimmäiset hankkeet saadaan käyntiin arviolta keväällä 2021.

Teija Felt työ- ja elinkeinoministeriöstä kertoi koronatilanteen vaikutuksesta TE-hallinnon toimintaan ja siellä tehdyistä toimenpiteistä. TEM:ssä on valmistunut useita selvityksiä jatkuvaan oppimiseen liittyen: omaehtoisesta opiskelusta työttömyysetuuksilla, TE-hallinnon ohjauksesta, alueellisesta liikkuvuudesta, lyhyistä koulutuskokonaisuuksista (korkeakouluopinnot ja muutokoulutukset) sekä osaamisen tunnistamisesta.

Merja Leinonen valtiovarainministeriöstä kertoi valtion koronatilanteen vaikutuksesta lisätalousarvioiden ja kehyksen valmisteluun. Koska sulkutoiminnat rajoittavat liikkumista ja liiketoimintaa, bruttokansantuote väistämättä supistuu ja työllisyystilanne heikkenee. Valtioneuvostossa on käynnistetty paljon toimia, joilla turvataan taloudellista toimintaa.

Työ- ja elinkeinoministeriö ja valtionvarainministeriö ovat asettaneet ministeriöiden oman analyysin tueksi selvitystyöryhmän laatimaan asiantuntija-arvion koronakriisin vaikutuksista ja toimenpiteistä, joilla Suomen taloudelle aiheutuvia vaurioita voidaan rajoittaa. Ryhmää vetää Vesa Vihriälä

5. Tulevaisuuden tarpeisiin vastaava koulutustarjonta

Kirsi Heinivirta ja Saara Ikkela opetus- ja kulttuuriministeriöstä alustivat koulutustarjontaan ja sen kohdentumiseen liittyen (ks. kokouskutsun liite 3). Jatkuvan oppimisen näkökulmasta merkittävä osa työikäisistä päivittää, täydentää ja uudistaa osaamistaan hyödyntämällä tutkintoon johtavaa koulutusta tai sen osia. Samalla merkittävä osa ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulujen resursseista kohdentuu työikäisille muuhun kuin ensimmäisen tutkinnon suorittamiseen. Koulutus kasautuu edelleen henkilöille, jotka tuntevat koulutusjärjestelmän ja osaavat hyödyntää sitä, eikä riittävästi kohdennu niille yksilöille, jotka eniten työelämän muutoksen ja työllisyyden näkökulmasta sitä tarvitsisivat. Koulutus ei myöskään riittävästi kohdennu osaavaa työvoimaa tarvitseville aloille. Julkisen talouden näkökulmasta katsottuna uutta rahaa työikäisten kouluttamiseen ei ole tulossa, mutta toisaalta nykyinen väestökehitys vähentää tulevaisuudessa rahoituspaineita nuorten koulutuksessa. Nuorten koulutuksesta vapautuva rahoitus on onnistuttava kanavoimaan työelämän tarpeiden mukaan työikäisten koulutukseen.

Alustusten jälkeen kokousosallistujat kirjoittivat sähköisellä alustalla pohdintoja seuraaviin kolmeen kysymykseen:

- Millaisilla toimenpiteillä alueilla tulisi vahvistaa työn ja osaamisen liittoa?
- Miten koulutus saadaan kohdennettua niille, jotka sitä eniten tarvitsevat?
- Mitä muita kommentteja alustukseen ja evästeitä jatkoon?

Owal Group toimittaa kokouksen jälkeen seurantaryhmälle yhteenvedon sähköiselle alustalle kirjoitetuista vastauksista. Seurantaryhmän jäsenillä on mahdollista antaa niihin kommentteja vielä kokouksen jälkeen lähetettävällä lomakkeella.

6. Selvitys omaehtoisesta opiskelusta työttömyysetuudella

Heikki Räisänen työ- ja elinkeinoministeriöstä esitteli TEM:ssä tehtyä selvitystä omaehtoisesta opiskelusta työttömyysetuudella (ks. kokouskutsun liite 5). Omaehtoinen koulutus on merkinnyt työttömän työnhakijan koulutusmahdollisuuksien laajenemista. Omaehtoisen opiskelun vaikuttavuustietoja on niukalti, mutta näyttää siltä, että perusasteen tai toisen asteen suorittaneilla vaikuttavuus on hyvä, mutta koulutuksen pitkä kesto saattaa tuottaa lukkiutumisaikutusta, mikä heikentää vaikuttavuutta.

Koulutuksen pitkä kesto, tutkintotavoitteisuus ja siihen panostetut huomattavat resurssit huomioon ottaen työllisyysvaikutukset eivät selvityksen perusteella ole kovin tyydyttäviä. Myös VM on selvittämässä osaltaan työttömyysetuudella tuetun omaehtoisen opiskelun vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta.

Parlamentaarinen ryhmä ei ole tehnyt vielä kehittämisehdotuksia etuuksista, joten etuuksien käsittelyä jatketaan edelleen. Owal Group toteuttaa kohdistetun kyselyn etuuksien maksajille selvittääkseen heidän näkemyksiään etuuksien nykyisistä kipukohtista.

7. Jatkuvan oppimisen tavoitteet ja mitattavat indikaattorit

Kirsi Heinivirta esitteli luonnoksen jatkuvalle oppimiselle asetettavista tavoitteista ja indikaattoreista (ks. kokouskutsun liite 7). Indikaattoreiden jatkokehittelyä jatketaan pienemmällä ryhmällä, johon otetaan mukaan Tilastokeskus ja muita olennaisia sidosryhmiä. Seurantaryhmän jäsenten pyydetään esittämään kiinnostuksestaan lähteä mukaan jatkokehittelyyn. Kiinnostuksesta voi ilmoittaa kokouksen jälkeen lähetettävällä lomakkeella.

8. Muut asiat

Jatkuvan oppimisen uudistusryhmälle on esitetty, miten jatkuva oppiminen voisi olla tukena hiilineutraaliin yhteiskuntaan siirtymisessä sosiaalisesti ja alueellisesti oikeudenmukaisella tavalla ja toisaalta miten ja oikeudenmukaisen siirtymän valmistelussa tulisi ottaa huomioon jatkuva oppiminen. Ideoita ja palautteita kerätään kokouksen jälkeen lähetettävällä palautelomakkeella.

9. Seuraavat kokoukset

Tiistaina 19.5.2020 klo 12-15. Syksyn kokousaikatauluun palataan myöhemmin.

Liite. Osallistujat 2.4.2020 Skype-kokous

Kirsi Heinivirta, opetus- ja kulttuuriministeriö, puheenjohtaja
Teija Felt, työ- ja elinkeinoministeriö
Elina Sojonen, Akava ry
Mirja Hannula, Elinkeinoelämän Keskusliitto ry
Oili Marttila, Kirkkohallitus/Kirkon työmarkkinalaitos
Sanja Mursu, KT Kuntatyöntajat
Marja Vartiainen, Suomen Yrittäjät ry
Riina Nousiainen, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Jouko Hämäläinen, valtiovarainministeriö/Valtion työmarkkinalaitos, Risto Lerssin sijaisena
Petri Lempinen, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry
Veli-Matti Lamppu, Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry
Björn Wallén, Vapaa Sivistystyö ry
Toni Ahva, Suomen Lukiolaisten Liitto ry
Matti Tujula, Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry
Emma Holsti, Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry
Ainomaija Rajoo, Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry
Antti Hallia, Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry
Tuovi Manninen, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
Teemu Hassinen, Sivistystyöntajat
Iiris Mäenpää, Saamelaiskäräjät
Susanna Aro, Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto MTK
Pentti Malinen, Kainuun liitto
Maire Mäki, TE-toimisto
Kati Korhonen-Yrjänheikki, Keva
Minna Nieminen, työ- ja elinkeinoministeriö
Merja Leinonen, valtiovarainministeriö
Annika Bussman, opetus- ja kulttuuriministeriö
Ville Heinonen, opetus- ja kulttuuriministeriö
Sanna Hirsivaara, opetus- ja kulttuuriministeriö
Saara Ikkela, opetus- ja kulttuuriministeriö
Heikki Räisänen, työ- ja elinkeinoministeriö
Markku Virtanen, työ- ja elinkeinoministeriö
Arja Aikavuoro, opetus- ja kulttuuriministeriö
Jaana Luostarinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
Olli Oosi, Owl Group
Salla Rausmaa, Owl Group
Mia Toivanen, Owl Group
Laura Jauhola, Owl Group
Tiina Polo, opetus- ja kulttuuriministeriö, sihteeri

Poissa

Kirsi Rasinaho, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Agneta Torsell, Suomen Rehtorit ry
Petri Suomala, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry
Dan Cederlöf, Finlands Svenska Skolungdomförbund, FSS
Hannele Salminen, Suomen Kuntaliitto ry
Heidi Husari, Elinkeinoelämän oppilaitokset ELO ry
Samu Seitsalo, Opetushallitus
Maj-Len Engelholm, Opetushallitus
Jarmo Paukku, ELY-keskus
Vava Lunabba, oikeusministeriö
Susanna Sutinen, sisäministeriö
Joni Rehunen, sosiaali- ja terveysministeriö
Jukka Vepsäläinen, Opetushallitus